

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет культури і мистецтв

Кафедра культурології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Підготовки доктора філософії

Спеціальності 034 Культурологія

Освітньо-наукової програми «Соціокультурна аналітика»

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Педагогічна практика» підготовки доктора філософії (третій освітній рівень), галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 034 Культурологія за освітньо-науковою програмою «Соціокультурна аналітика».

Розробники: В. Головей, професорка кафедри культурології, професор, доктор філософських наук

Погоджено

Гарант освітньо-наукової програми:

В. Ю. Головей

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри культурології

Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

Н. М. Столярчук

© Головей В.Ю., 2023 р.

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Очна (денна, вечірня) форма навчання	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 034 Культурологія Освітньо-наукова програма: Соціокультурна аналітика Освітній рівень: Доктор філософії	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий__
		Лекції__год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські)__год. Лабораторні__год. Індивідуальні__год.
		Самостійна робота 158 год.
		Консультації 22 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Прізвище, ім'я та по батькові: Головей Вікторія Юріївна
 Науковий ступінь: доктор філософських наук
 Вчене звання: професор
 Посада: професорка кафедри культурології, професор.
 Контактна інформація: моб. тел. 067 3343073,
 ел. адреса: Golovey.Viktoriya@vnu.edu.ua

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація практики

Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми «Соціокультурна аналітика» для здобуття освітнього рівня доктор філософії зі спеціальності 034 Культурологія та проводиться відповідно до навчального плану.

Аспіранти, які проходять педагогічну практику, безпосередньо залучаються до освітнього процесу кафедри культурології у якості асистентів-практикантів.

Під час педагогічної практики здобувачі формують спроможності до педагогічної діяльності. У процесі навчання аспіранти поглиблюють знання з спеціальності 034 Культурологія, набувають навички науково-педагогічної майстерності, досвід використання набутих знань для вирішення завдань у педагогічній сфері.

2. Пререквізити: «Педагогічні основи професійно-комунікативної компетентності», «Методологія соціокультурної аналітики», «Актуальні проблеми української культури в світовому контексті».

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою педагогічної практики є формування професійних умінь і особистісних якостей фахівця гуманістичної спрямованості і на цій основі оволодіння різними видами професійної педагогічної діяльності на рівні, що відповідає кваліфікації доктор філософії, вироблення фахової компетентності викладача культурології, удосконалення професійних вмінь та навичок на основі ознайомлення з практичною діяльністю та науково-дослідницькою роботою культуролога у відповідних установах і організаціях.

Завдання:

- ознайомлення з навчально-методичною документацією кафедри культурології: навчальними планами, силабусами дисциплін, методичними розробками, планами навчально-методичної роботи кафедри та індивідуальними планами роботи викладачів;
- набуття здобувачем вищої освіти професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-педагогічної роботи;
- закріплення і практичне використання теоретичних знань з фахових дисциплін;
- формування професійної ідентифікації майбутніх культурологів, їхньої професійної самосвідомості;
- формування у здобувачів-практикантів професійних вмінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі.

3. Результати навчання (Компетентності)

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність підтримувати соціальні комунікації.

ЗК 5. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.

ЗК 6. Здатність працювати в міждисциплінарній команді.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність орієнтуватися в сучасній нормативно-правовій базі, що регулює розвиток культури, та застосовувати компаративний аналіз щодо зарубіжного й вітчизняного досвіду реалізації культурних стратегій.

ФК 7. Здатність дотримуватись наукової етики і правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК 8. Здатність до формування системного наукового світогляду, загальнокультурного кругозору, соціальних компетентностей, необхідних для здійснення ефективної науково-педагогічної діяльності.

ФК 9. Здатність здійснювати аналітико-прогностичне дослідження актуальних завдань культурної політики та розробку стратегій їх реалізації на регіональному рівні.

ФК 10. Здатність до організації крос-культурних досліджень та проектів міжкультурної співпраці з урахуванням специфіки транскордонного співробітництва у Волинському регіоні.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Мати ґрунтовні концептуальні знання з культурології та суміжних напрямків у галузі гуманітарних наук, а також аналітичні навички, необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, аналізувати обрану тематику в контексті актуальних запитів сучасності.

ПРН 4. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми культурології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.

ПРН 8. Розуміти загальні принципи та методи соціокультурної аналітики, застосувати їх

у власних дослідженнях та у викладацькій діяльності.

ПРН 9. Орієнтуватися в сучасних концепціях культурознавства, аналізувати провідні тенденції розвитку культурологічної теорії.

ПРН 11. Аналізувати і систематизувати феномени і процеси розвитку культури із застосуванням різних теоретичних підходів, методів на основі ґрунтовного знання історії національної і світової культури та особливостей сучасної соціокультурної ситуації.

ПРН 12. Аналізувати механізми взаємовпливу суспільства і культури, проводити порівняльні дослідження, виявлячи специфіку системних характеристик культурогенезу на діахронічному та синхронічному рівнях.

ПРН 13. Здійснювати експертну оцінку культурно-мистецьких практик, аналізувати їх стан та перспективи в контексті актуальних завдань культурної політики на міжнародному, державному та регіональному рівнях.

4. Структура освітнього компонента

Етапи практики

Етапи	Зміст та основні завдання
1. Підготовчий	<p>На першому (підготовчому) етапі передбачається знайомство з місцем проходження практики, організаційні збори, інструктаж, у тому числі інструктаж із техніки безпеки.</p> <p>На підготовчому етапі ПП має місце:</p> <ul style="list-style-type: none"> • спільна робота аспіранта-практиканта з керівником та іншими членами професорсько-викладацького складу випускової кафедри щодо вирішення поточних навчально-методичних питань; • ознайомлення з матеріально-технічною базою кафедри і наявним методичним забезпеченням навчального процесу; • ознайомлення з організацією планування та обліку навчальної, наукової та методичної роботи на кафедрі, нормативними документами освітнього процесу; • знайомство з інноваційними освітніми технологіями і їхнє впровадження в навчальний процес. <p>На цьому етапі також здійснюється вивчення наявного та розроблення нового (удосконаленого) навчально-методичного забезпечення (робочої програми, завдань для практичних занять, кейсів, тестів і т.д.).</p> <p>Із цією метою передбачено:</p> <ul style="list-style-type: none"> • консультування аспіранта керівником практики щодо

	<p>визначення тематики і виду навчально-методичної розробки;</p> <ul style="list-style-type: none"> • пошук і первинне оброблення матеріалів (підручників і навчальних посібників, монографій і наукових статей, спеціалізованих журналів, інтернет-ресурсів тощо); • пошук додаткового матеріалу і підготовка проєкту навчально-методичної розробки; • перевірка проєкту навчально-методичної розробки керівником практики; • підготовка навчально-методичної розробки та її здача керівнику практики.
2. Основний	<p>Основний етап ПП – її проходження на випусковій кафедрі – здійснення безпосередньої педагогічної діяльності (самостійне проведення практичних, семінарських занять). На цьому етапі передбачається апробація навчально-методичних розробок аспіранта у навчальному процесі у формі проведення навчальних аудиторних, або поза-аудиторних занять зі студентам з використанням навчально-методичної розробки аспіранта-практиканта.</p>
3. Звітний	<p>Завершальним етапом ПП є оформлення результатів, отриманих аспірантом за весь період ПП у вигляді звіту про проходження ПП. Звіт має містити таку інформацію:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце проходження практики, характеристику навчальних приміщень (потрібне матеріально-технічне оснащення, в т.ч. потрібне для проведення занять обладнання); терміни практики; назву навчальної дисципліни, за якою проводилися заняття, обсяг навчальної дисципліни у навчальному плані підготовки здобувачів; рівень вищої освіти, напрям підготовки, номер(и) групи і курс(и) студентів, для яких викладалася зазначена навчальна дисципліна. 2. Стан навчально-методичного забезпечення дисципліни; перелік та опис власних науково-методичних розробок аспіранта. 3. Вид і теми занять, навчальні цілі, зміст занять, методи і технології вкладання, які застосовувалися. 4. Активність роботи студентів. 5. Самооцінку виконаної роботи аспірантом (труднощі та успіхи). 6. Пропозиції щодо організації та проведення ПП. 7. Оцінку керівника, його зауваження та пропозиції щодо виконаних аспірантом під час ПП завдань (робіт), загальний відгук про виконання аспірантом ПП. <p>Додатками до звіту про проходження ПП можуть бути такі матеріали:</p> <ul style="list-style-type: none"> • навчально-методичні розробки до навчальних занять; • методичний аналіз одного з занять, проведеного іншим аспірантом або викладачем; • рецензії та відгуки на перевірені роботи студентів. <p>У звіті відображаються всі види діяльності аспіранта, що мали місце під час ПП, у тому числі відзначаються теми проведених занять із зазначенням обсягу годин.</p>

5. Оцінювання результатів практики

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
Оцінювання результатів педагогічної практики згідно поданого звіту	60
Оцінювання оформлення звіту (відповідність обсягу та оформлення роботи; наявність додатків до звіту та самостійно складених документів).	15
Оцінювання захисту звіту (вміння чітко, зрозуміло та стисло викладати основні положення матеріалу у відповідності до програми практики; повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання за змістом роботи).	25
Сума балів	100

6. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Здобувач зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з педагогічної практики. Аспірант зобов'язаний відвідувати практику, не запізнюватися, мати відповідний зовнішній вигляд. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути толерантним, доброзичливим, виваженим у спілкуванні зі студентами та викладачами. Викладач зобов'язується ставитися до здобувачами освіти з повагою, вимагаючи взаємності та намагатиметься формувати атмосферу довіри та доброзичливості.

Політика щодо академічної доброчесності. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань; надання достовірної інформації про результати власної діяльності, використані методики досліджень і джерел інформації. Підготовка до практики здобувача вищої освіти повинна відбуватися відповідно до Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання педагогічної практики відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Форма перездачі пропусків погоджується з викладачем (може бути дистанційно). Згідно «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» від 11 вересня 2020 року аспірантові можуть бути зарахованими результати навчання, які отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті http://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-02/Polozhennia_%20vyznannia_rezultatuv_navchannia_formalnih.pdf

6. Підсумковий контроль

За результатами педагогічної практики проводиться диференційований залік; оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Атестація за підсумками педагогічної практики проводиться на підставі звіту, оформленого відповідно до встановлених вимог. Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання звіту з педагогічної практики, якості підготовленого звіту, рівня знань і педагогічних компетенцій здобувача освіти.

Шкала оцінювання Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формують контроль є диференційований залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Класифікатор професій. (зі змінами). URL: <http://buhgalter911.com/res/spravochniki/klassifikprofessiy.aspx>.
2. Кодекс законів про працю України. (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
3. Про вищу освіту Закон України. (зі змінами). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України Наказ Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.
5. Про Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно- трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах. Лист Міністерства освіти і науки України від 26.02.2010 № 1/9-119.

URL: http://ru.osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/6810/.

6. Про вищу освіту: Закон України від 1.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами, редакція від 16.09.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.

7. Положення про організацію освітньо-наукового процесу здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому/освітньо-творчому) та науковому рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. *Нормативні документи ВНУ імені Лесі Українки*. URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022Положення-аспірантура.pdf>

8. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університет імені Лесі Українки. *Нормативні документи ВНУ імені Лесі Українки*. URL: <https://ed.vnu.edu.ua/71-/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8-%d0%b2%d0%bd%d1%83-d1%96%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%96>

Додаткова

1. Національний глосарій URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.
2. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/Rozvitok_sisitemi_zabesp_yakosti_VO_UA_2015.pdf.
3. Робоча програма практичної підготовки (педагогічна практика) здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня ступеня доктора філософії за всіма спеціальностями усіх форм навчання [Електронний ресурс] / укладачі Афанасьєв М. В., Єрмаченко В. Є., Назарова С. О. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 24 с. URL: <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/Pedagogichna-praktyka-aspirantiv.pdf>
4. Сохацька О. А. Методика викладання культурології та суспільствознавчих дисциплін. Луцьк, 2019. 40 с.